

Ringmärkningsverksamheten vid Hammarö fågelstation 2007

Björn Ehrenroth

Hammarö fågelstation (59.15N/13.31E) var 2007 bemannad med ringmärkare 110 dagar, därav 107 dagar med fångst minst 4 timmar per dag. Ingen märkning utfördes i februari, mars, juni och december. Perioden 13 april – 25 maj bedrevs märkning 12 dagar, hälften vardera månaden. Efter två dagar i mitten av juli inleddes höstmärkningen på kvällen 30 juli och fortsatte sedan, med ett fåtal korta avbrott, till 4 november.

Totalt märktes 12 593 fåglar av 74 arter. Detta är den näst högsta årssumman nå-

gonsin, endast överträffad 1990 (12 817 ex). Av de märkta fåglarna var 17,7% kungsfåglar och 25,1% mesar. Ny märkart var kustsnäppa och därmed har 154 arter märkts vid stationen.

Dagsfångster med minst 100 märkta fåglar noterades 42 dagar, därav 15 dagar med minst 200 ex, 5 dagar med minst 300 ex, 3 dagar med minst 400 ex och 2 dagar med över 500 ex. Bästa dagen var 26 september med 563 fåglar, tätt följd av 27 september med 555 ex. Högsta månadssumman, 5 663 ex, erhöles för september,

Tabell 1. Fördelning av bemanningsdagar för märkning, nättimmar (avrundat till närmaste 10-tal) samt ringmärkta fåglar under olika månader 2007 vid Hammarö fågelstation. Ingen märkning skedde i februari, mars, juni och december.

Number of ringing days, net hours and birds ringed in different months in 2007 at Hammarö Bird Observatory. No ringing activity in February, March, June and December.

Månad	Jan.	April	Maj	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Totalt
Antal dagar	1	6	6	4	29	30	31	3	110
Antal nättim.	5	590	690	165	3990	5085	7120	670	18315
Antal fåglar	14	96	116	242	3208	5663	3154	100	12593

vilket är den näst högsta månadssumman någonsin.

Sammanlagt 16 arter märktes i antal överstigande 100 ex: kungsfågel (2228), järnsparv (1564), trädpiplärka (1462), stjärtmes (1140), blåmes (969), talgoxe (946), lövsångare (855), rödhake (818), gärdsmyg (502), trädgårdssångare (237), svarthätta (230), grönsiska (194), gransångare (144), svartvit flugsnappare (124), sävsparv (118) och ärtsångare (111).

Följande personer arbetade som ringmärkare enstaka eller flera dagar: Björn Ehrenroth, Micael Fasth, Per Gustafsson, Sven Larsson, Berne Martinsson, Bimbi Ollberg, Michal Polakowski (62 dagar 13/8-13/10) och Jan Rees. Monika Broniszewska var assistent samma period som

Michal. Nina Johansson och Anders Melin medverkade i arbetet vid olika tillfällen. Ytterligare några KOF-medlemmar hjälpte till att vittja näten. Samtliga tackas för ett gott arbete under året.

Guidning och övrig information

Under våren guidades cirka 60 personer från fyra grupper. Höstens guidningar skedde 15/9 – 24/10, då 440 personer från 19 grupper fick se fåglar på nära håll och höra om olika arters flyttningsvanor.

Under Fågelstationens Dag, som inträffade den 23 september, kom 500 besökare mellan klockan 08 och 14. Fångsten var god, med 238 märkta fåglar av 18 arter. En sparvuggla och en mindre korsnäbb hörde till det ovanliga inslaget i fångsten.

Även under Fågelstationens dag 2007 var vädret det allra bästa. En ringmärkt sparvuggla fångade som vanligt besökarnas intresse. Här har Björn Ehrenroth en nyligen märkt sparvuggla för visning vid informationsanläggningen.

Totalt under året guidades cirka 1 000 personer vid bokade/organiserade visningar. Därutöver var det flera personer som studerade märkningarna vid spontana visningar. Stationens arbete har uppmärksammats i regionala media.

Fångstmetoder och märkplatser

Nätfångsten skedde vid de fasta nätplatserna kring spången samt framför och väster om fyren. Några grovmaskiga rovfågelnät användes under hösten väster om fyren. Under den tidiga våren och senhösten fångades fåglar även vid matningsplatsen intill stugan.

Även denna höst använde Michal bandspelare flitigt, främst för att fånga trädpiplärka och järnsparv. Bruket av band-

spelare innebar en höjning av årets totala märksomma med ungefär 3 000 fåglar.

Vårmärkningen

11 märkdagar 24 april – 25 maj gav 212 fåglar, vilket ger ett genomsnitt på 19,3 fåglar per dag. De sex vanligaste arterna var: lövsångare (38), rödhake (26), bofink (25), svarthätta (14), sädesärta (12) och sävsparv (12). Ovanliga arter i näten var: sparvhök (1), enkelbeckasin (1), göktyta (1), mindre hackspett (1) och mindre korsnäbb (1).

En anmärkningsvärd främmande kontroll gjordes 26 april. En färgmärkt hona av vitryggig hackspett fångades på Fyrholmen. Vid förfrågan hos länsstyrelsen visade det sig vara en av de vitryggar som

En mindre hackspett fångades under hösten och det var detta exemplar!

Foto: Michal Polakowski

planterats ut invid Deje 2005. Fågeln, som tidigare döpts till Isabell, infångades igen klockan 14.30 och transporterades omgående till Dalsland, där hon släpptes i ett revir med en ensam hane. Fågelstationen har inte hört något om hennes vidare öden.

Höstmärkningen

Fyra fångstdagar i juli resulterade i 242 märkta fåglar, vilket ger ett snitt på 60,5 individer per dag. En av dessa dagar, den 30 juli, skedde enbart kvällsfångst med 6 nät vid spången. Då märktes 41 lövsångare, av totalt 61 fåglar. Det har visat sig flera gånger tidigare olika år vid högtryckslägen med vackert kvällsväder andra hälften av juli, att framförallt unga lövsångare i stort antal besöker lokalen på kvällen. I samband med nätuppsättning har som mest uppåt 60-80 lövsångare fångats under ett

fåtal timmar. Detta fenomen borde studeras närmare!

Med undantag av två dagar var hela augusti bemannad med ringmärkare. Denna månad märktes 3 208 fåglar, vilket ger ett genomsnitt på 111 ex per dag. Största arten var trädpiplärka med 1 400 individer. En trädpiplärka kontrollerades 22 dagar efter märkningen av en märkare i Slovenien. För lövsångare var resultatet, 602 ex, något sämre jämfört med 2006 (medelfångst 20,8 ex per dag respektive 25,6 ex per dag). Det blev nytt dagsrekord för trädgårdssångare med 39 ex 10 augusti. Grå flugsnappare antecknades för nytt dagsrekord, 18 ex, 24 augusti samt även nytt årsrekord med 57 ex. En kustsnäppa fångades 30 augusti vid Fyrholmens sydvästra strand.

Denna kustsnäppa fångades och märktes 30 augusti. Foto: Michal Polakowski

Septembers totalsumma på 5 663 märkta är den näst högsta någonsin för en enskild månad, endast överträffad av september 1990 (5 774 ex). Medelfångsten per dag var 189 fåglar. Med hjälp av bandspelare fångades och märktes 1 436 järnsparvar. Högsta dagssumman, 233 ex, erhöles 18 september, vilket är nytt dagsrekord. Årssumman 1 564 ex är även den nytt rekord.

Av årets drygt 2 000 kungsfåglar fångades 1 398 ex i september. Bästa dagen var 1 oktober med 244 individer och mediandatum för passagen var 25 september. För gärdsmygen var höstfångsten den bästa någonsin, med totalt 502 individer och nytt dagsrekord med 52 ex 27 september.

En härmsångare, som inte hade bråttom söderut, märktes 11 september. Fågeln

bedömdes ha fettklass 5 och var således i god form för fortsatt färd i natten. Denna fågel kontrollerades senare fem olika dagar fram till 4 oktober! Vid de tre senaste kontrollerna hade den fettklass 5.

Ovanliga märkarter, förutom vissa invasionsarter, var: duvhök (1), kustsnäppa (1), morkulla (3), gök (1), kattuggla (2), blåhake (1), höksångare (1), kungsfågel-sångare (1), varfågel (2) och rosenfink (1).

Invasionsfåglar

Sparvugglor dök upp i måttlig omfattning. Arten noterades 34 dagar jämt fördelade perioden 7/9 – 4/11 och 17 individer märktes. Ett återfynd från 2005-invasionen rapporterades. Det var en fågel, märkt 16 september, som flög mot ett fönster i Unneberg, Strömstad, 2007-01-28. Upphittaren läste av ringen på den omtöcknade

Här rastar av de ca 2000 kungsfåglarna som märktes innan "take off"...

ugglan, som strax därpå kvicknade till och smet ur rapportörens hand.

Pärluggla observerades 6/10, 10/10 och 12/10 och två fåglar märktes. I övrigt kan nämnas att den energiske Michal lyckades fånga två kattugglor, som säkerligen tillhörde det lokala beståndet på södra Hammarön.

Gråspettar besökte området 19 dagar 19/9 – 31/10 och 4 ex märktes. Större hackspett uppträdde förhållandevis fåtaligt. Mindre hackspett observerades 7 dagar 20/7 – 3/10 och 7 fåglar märktes.

Arten sågs även några gånger under våren (mars – maj), vilket kan tyda på häckning nära märkområdet.

Höstens stora händelse på invasionsfågelfronten var den ovanligt kraftiga förbiflyttningen av tretåig hackspett. Arten observerades 33 dagar 6/9 – 15/11, därav nästan dagligen 17/9 – 10/10. 11 märkta individer är nytt årsrekord. Håkan Axelson, som räknade sträckande fåglar från sydvästra Fyrholmen, beräknade att minst 50 tretåspettar besökte området under hösten. Rekorddagen 2 oktober, då minst

En av de två som kattugglor märktes under hösten. Foto: Michal Polakowski

16 spettar besökte holmen, sågs sammanlagt 11 fåglar sträcka ut på hög höjd över Vänern. Fåglarna flög i cirklar upp till höjder på 100 m (3 ex), 150 m (4 ex) och 200 m (4 ex) innan utsträcket. Vid Värmlandsnäs sydspets sågs minst 50 sträckande tretåspettar (Morgan Johansson muntl). För att återgå till Hammarö, sågs en individ 21 december på Fyrholmen. Rörelsen söderut i Sverige resulterade i fynd även i norra Danmark, där arten är mycket ovanlig. En ung hane märktes 2 oktober vid Skagen och en hona blev fotograferad 18 oktober på en annan lokal på Nordjylland (Andreas Bruun Kristensen i mail).

Sidensvans sågs redan 19 september och totalt antecknades arten 25 dagar fram till 6 november, varav 20 dagar i oktober. Högsta antalet var 50 ex 23/10.

Stjärtmesen hade åter ett toppår. Arten sågs 41 dagar 29/8 – 10/11, därav nästan dagligen 26/9 – 4/11. En stjärtmes märkt på Landsort 2005-10-18 kollades exakt på dagen två år senare på Hammarö. Två fåglar märkta vid Skags udde utanför Örnsköldsvik i slutet av oktober 2006 kollades 2007-10-04 på Hammarö.

Även blåmesar och talgoxar visade sig i stort antal. För talgoxe registrerades nytt dagsrekord 26/9 med 139 märkta individer

samt även nytt årsrekord med 946 individer. Det gamla årsrekordet för talgoxe var 622 individer 1973. Bästa blåmesdagen var 26 september med 178 märkta, vilket var strax under gällande dagsrekord (187 ex 1994). Talltita och svartmes förekom fåtaligt.

Nötväckan hade en bra säsong med 49 märkta, varav 27 ex fångades i september. Trädkrypare besökte däremot området i litet antal – av totalt 35 märkta fångades 22 fåglar i oktober.

Passagen av nötskrikor var högst medelmåttig, med mindre flockar perioden 11/9 – 10/10. Nötkråka observerades 8 dagar 14/8 – 26/9. Endast 18 gråsiskor märktes och av dessa bestämdes 8 till rasen *cabaret*. Den största flocken som noterades var 45 ex på sträckförsök 27/10.

Korsnäbbar passerade i förhållandevis litet antal från mitten av juli till slutet av oktober. Som mest sträckte 25 ex 31 juli. Enstaka rastande bändelkorsnäbbar noterades 24/8 och 15/9. Tallbitar observerades tre dagar i slutet av oktober – 9 ex 20/10, 5 ex på sträckförsök 30/10 och 4 sträckande 31/10. Slutligen hade domherren en rätt medelmåttig säsong. Bästa dagen var 23 oktober, då 20 ex sträckte och 40 ex gjorde sträckförsök.

Tabell 2. Uppträdandet av invasionsarter / partiella flyttare hösten 2007 vid Hammarö fågelstation; vandringsrörelsernas relativa styrka.

The occurrence of irregular migrants in autumn 2007 at Hammarö Bird Observatory; relative strength of the movements.

6 - mycket kraftig (<i>very strong</i>)		2 - svag (<i>weak</i>)	
5 - kraftig (<i>strong</i>)		1 - mycket svag (<i>very weak</i>)	
4 - ganska kraftig (<i>rather strong</i>)		0 - inga observationer (<i>no observations</i>)	
3 - måttlig (<i>moderate</i>)			
<hr/>			
<i>Nyctea scandiaca</i>	0	<i>Parus montanus</i>	2
<i>Surnia ulula</i>	0	<i>P. cinctus</i>	0
<i>Glaucidium passerinum</i>	3	<i>P. ater</i>	2
<i>Asio otus</i>	0	<i>P. caeruleus</i>	6
<i>Aegolius funereus</i>	1	<i>P. major</i>	6
<i>Picus canus</i>	4	<i>Sitta europaea</i>	4
<i>Dryocopus martius</i>	3	<i>Certhia familiaris</i>	2
<i>Dendrocopos major</i>	2	<i>Garrulus glandarius</i>	3
<i>D. leucotos</i>	0	<i>Nucifraga caryocatactes</i>	3
<i>D. minor</i>	4	<i>Carduelis flammea</i>	2
<i>Picoides tridactylus</i>	6	<i>Loxia leucoptera</i>	1
<i>Bombycilla garrulus</i>	3	<i>Loxia cur./pyt.</i>	2
<i>Aegithalos caudatus</i>	6	<i>Pinicola enucleator</i>	2
		<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	3
<hr/>			

Gör som många medlemmar i KOF.

Köp handkikare, tubkikare
och fotoutrustning hos

Expert Mitt i City

på Järnvägsgatan i Karlstad.

Här finns kvalitetsmärken som Leica,

Swarovski, Zeiss och Kowa m. fl.